

9 BİN YILLIK DELİKANLI ÇUMRA

CİLT: 2 • SAYI: 4

ÇUMRA KÜLTÜR VE SANAT TOPLULUĞU ADINA :
SADIK GÖKCE- SEDAT ULUPINARLI-ANUŞ GÖKCE

24 EYLÜL 2022 CUMARTESİ

ÇUMRA
KÜLTÜR VE SANAT
TOPLULUĞU

**ÇUMRA TARIM BAYRAMINDAKİ
STANDIMIZDA ARKADAŞLARIMIZLA**

YAYIN KURULU

- SADIK GÖKCE
- SEDAT ULUPINARLI
- ZEKİ TÜRKER
- ANUŞ GÖKCE
- MUSTAFA YAVUZ
- ÇOLAK
- ELİFE YILMAZ MISRAL

İÇİNDEKİLER

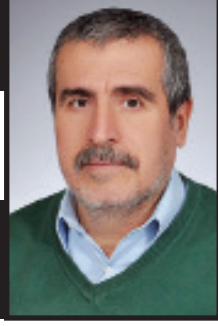
- FAALİYETLERİMİZ DEVAM EDİYOR
- SADIK GÖKCE
- BİZİM, ÇUMRAMIZIN HIÇ MI TÜRKÜSÜ YOK? DEDİM
- ELİFE YILMAZ MISRAL
- ANNEM
- ERTAN GÖKÜŞ
- SEVDAM
- FATMA BARDAKCI
- YÖRÜK GÜZELİ
- ANUŞ GÖKCE
- SENDROM
- MUSTAFA ARICI
- SEKSEN Lİ YILLARIN ÇUMRASI
- RECEP ÖĞÜTÇÜ

FAALİYETLERİMİZ
DEVAM EDİYOR

Çumra Kültür ve Sanat Topluluğu faaliyetlerine devam ediyor. Yaş günü kutlamasından sonra

**SADIK
GÖKCE**

sadikgokce@hotmail.com

Çumra Belediyesi tarafından gerçekleştirilen Tarım Bayramında da yerimizi aldık. Bize ayrılan stantta üç gün boyunca kendimizi tanıtmaya çalışmaları yaptık. Çumralı hemşehrilerimize faaliyetlerimiz hakkında bilgi verdik.

Tarım Bayramının son gününde akşama Çumra Kültür ve Sanat topluluğu olarak damgamızı vurduk. Akşam düzenlediğimiz küçük çaplı bir şiir dinletisi ile ziyaretçilerin karşısına çıktık. Ahmet Gök, Uğur Köfe, Ahmet Yavuz ve Anuş Gökce okudukları şiirler ile geceye renk katarken bu küçük programın sunuculuğunu Elife Yılmaz Mısral yaptı.

9-10-11 Eylül tarihleri arasında Çumra Yörük Köyleri Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği ile birlikte Söğüt'te Ertuğrul Gazi'yi anma şenliklerinde yer aldık. Dernek başkanı Halil Samancı ve başkan yardımcısı Ramazan Çetin'in misafiri olmak ayrı bir keyif ve zevkti bizim için. Bu geziye, topluluğumuz üyelerinden Prof. Dr. Mevlüt Mülayim eşi Filiz hanım, ben, Anuş hanım ve Elife Yılmaz Mısral katıldık.

Gezi dönüşü çıkacak olan dergimizin hazırlıkları ile uğraşırken 21 Eylül'de Çatalhöyük'ten bir canlı yayın gerçekleştirdik. Bazı kusurağımız ve eksiklerimiz olmasına rağmen böyle bir etkinliğin ilk olması bizim için önemini artırdı. Eksikliklerimizi ve kapasitemizi gördük.

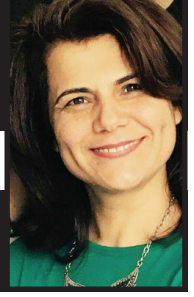
Çumra Belediye Başkanı Recep Candan, Çatalhöyük Kazı Başkanı Doç. Dr. Ali Umut Türkcan'ın konuk olarak katıldığı programda Çatalhöyük ve Çumra konuşuldu.

***

Dergimiz 16. Sayıya ulaştı. Her sayı mutluluğumuz katlanarak artıyor. Çumra'nın portresini çıkarmak için "Çocukluğumun Çumrası" başlığı altında yazılar yayınlıyorduk. Bu yazılar dergimizi takip edenler tarafından büyük ilgi gördü. Birçok okuyucumuz çocukluk günlerini hatırlattığımız için bize teşekkürlerini bildirdi.

Şimdi yeni bir konu başlığı altında Çumra'nın fotoğrafını çekmeye devam etmek istiyoruz. Bu konuda kaleme alacağımız yazıları ilerleyen sayılarımızda yayınlıyacağız. Konumuz "ilkokul öğretmenlerimiz" olacak. Bu alanda kalem oynatarak hem bir vefa borcu ödemiş olacağız hem de öğretmenlerimizi tekrar hatırlıyacağız. Bu arada "Çocukluğumun Çumrası" yazılarımız da devam edecek.

BİZİM, ÇUMRAMIZIN HIÇ Mİ TÜRKÜSÜ YOK? DEDİM

**ELİFE YILMAZ
MISRAL**

Geçen aylarda, Topluluğumuzun ve İlavemizin 1. yılı anısına bir program yapmaya karar verdik. İlk etkinliğimiz olacaktı, her detay ilçemiz ile bütünleşmeli ve özel olmalıydı. Hatta akıl edilmeyeni, düşünülmeyi yapmalı, derinlere inmeli ilk 'Edebiyat-Sanat' etkinliğimizi anlamlı hale getirmeliydik. Kıymetli üyelerimiz, yazar ve şairlerimiz, genç-başarılı, tecrübeli-emektar sanatçılarımız vardı, bizlerden desteğini esirgemeyen... Bir kaç detay bulmuşsam da, arayışım devam ederken " BİZİM, ÇUMRAMIZIN HIÇ Mİ TÜRKÜSÜ YOK? " dedim ve her şey şekillenmeye başladı. Çumra ile harmanlanmış programımız, yine Çumra Türküleri ile hayat bulacaktı.

Aradığım sorunun cevabını, ilçemizin kültürüne hâkim büyüklerimizde ararken; Çumralı Yazar, Şair, Tiyatrocu Mehmet Seviş imdadına yetişti. ' Yazan Kalemlerden Bir avuç Çumra' kitabında bahsettiğini söyledi. Bu sözü yetti, bu yüzden ona minnettarım, yolumu açtı. Arama motorlarında yaptığım uzun ve zorlu araştırmalardan sonra üç türkümüze; adları farklı, kaynakları aynı birçok siteden ulaştım. Yanı sıra Prof. Dr. Ali Osman Öztürk'ün 'TÜRKÜYÜ OKUMAK- TÜRKÜ YAZILARI-2' isimli kitabının içinde de geçiyordu. Elbette bu kapsamlı çalışmanın tamamına ulaşamadığım için faydalanamadım.

Bu arada edindiğim bu bilgiler karşısındaki mutluluğumun, coşkumun karşılığı yoktu.

İlk iki türküye müzik sitelerinde ulaşarak dinleyebildim. İlki Karkın yöresine ait; YÜKSEK HANAYLARDA BADILCAN SOYAR" türküsüydü ve program başında Çatalhöyük Kültür Merkezinde, geçmiş duygularımıza şahitlik etmiş bu türkümüzle misafirlerimizi salona aldık...

İkinci "EĞDİM KİRAZ DALINI". Müzik sitelerinde anonim olarak belirtilen bu eser de Karkın yöremize ait, çok bilinen, eğlence ve düğünlerde kaşık oyunlarının vaz geçilmez türkülerinden biriydi. Bir Çumra Türküsü ile başladığımız 'Edebiyat Sanat' etkinliğimiz yine bir Çumra türküsü ile sonlandıracağız. İlçemiz de Köy Seyirlik Oyunlarının son temsilcileri olan; Lille- Arap ekibi de ilçemize has

Halk Oyunlarını bu türkümüz ile sergilemişlerdi. Kıymetli Sanatçımız Mustafa Ulusoy, Nurettin Yıldırım'ın eşliğinde; canlı olarak saz ve sözüyle seslendirdi. Böylelikle programımız, gönlümüzden geçtiği gibi tamamen Çumra ile özdeş sona ermişti. Tekrar teşekkürü borç bilirim, bütün destekçilerimize...

Sonrasında Topluluk ve Yayın Kurulu Başkanımız Sadık Gökce ile yaptığımız istişareler sonucunda, edindiğimiz bu bilgilerin notaları ve sözleri ile birlikte İlavemizde yayınlanmasının ilçemize, kültürümüze kazandırılması ve tanıtılması açısından faydalı olacağını düşündük. Ayrıca bir dosya halinde Çumra Belediyesine de Topluluk adına sunacağız.

Bu doğrultuda araştırmalarımı sürdürerek, en son bütün Konya Türkülerini tarayarak, sekiz adet yöremizden derlenmiş türküye ulaştım.

Ankara Devlet Konservatuarı tarafından toplanmış bu eserlerle ilgili detaylı, el yazısı ile yazılmış "T.C. MAARİF VEKİLLİĞİ, Ankara Konservatuarı DERLEME FİŞLERİNİN" gör-sellerine ulaştım ve yazıma ekledim.

Ben bu konunun uzmanı değilim. Sadece Kültürümü seviyorum, tarihim ile ilgiliyim. Bu bilgilerin unutulmamasının gerekliliğinin ve gelecek nesillere aktarılmasının öneminin farkındayım.

Bu görev konum ve durumumuz ne olursa olsun elimizden geldiği kadar hepimizin vazifesi. Karınca misali insanımıza bunu ulaştırmayı görev bildim. İlerleyen dönemlerde geniş kapsamlı bir araştırma yapabileceğimiz gibi, belki bu konuda yetkililerimizin, gençlerimizin, hocalarımızın ilgisini bu ve benzeri konulara çekmiş oluruz. Ayrıca Derlemelerde adı geçen isimlerin ve Çumra Türkülerimizin sadece Karkın (Garkın) ve Algaran (Yenisu) dan olmasının sebepleri de araştırılmalı.

Müzik listelerinde ve arşivlerinde ulaşamadığım türkülerimizin, bilgi, söz ve notaları mevcut. Belediyemiz, Torku, bazı büyük Sivil

toplum Örgütleri hatta varlıklı Çumralılarımız; bizzat kendi Mahalli Sanatçılarımıza bu Türkülerimizi söyleyip, gerekli yasal düzenlemeyi yaparak müzik listelerinde yayınlanmasını sağlamalıdır. Milli Eğitim, Halk Eğitim Merkezi ve Komek gibi kuruluşlarla iş birliğine girilerek etkinliklerde; en azından eğlence ve düğünler aracılığıyla halka duyurulması, ön plana çıkarılması gerekmektedir. Bir toplumun yapısını tarihi, kültürü, örf ve adetleri belirler.

Henüz 100 yıllık bir ilçe değil isek de bu topraklar 9000 bin yıldır, Çatalhöyük'e ev sahipliği yapmış kadim bir kültürdür. Bize ait bütün unsurlar gündelik yaşamımıza yansımaları ve aidiyet duygusunun alanı kültürel anlamda da genişletilmelidir.

Çumra Kültür Sanat Topluluğu ve 9 Bin Yıllık Delikanlı Çumra ilavemiz olarak da; amaçlarımız doğrultusunda İlçemize hizmet ve katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

Edindiğim bilgilerin internet kaynaklı olmasından duyduğum bir rahatsızlık vardı, fakat mahalli sanatçılarımızla olan bir düşüncemiz sebebiyle Türkülerimizi bu sayımızda yayınlamak da istedik.

Bu konuyu Kıymetli Edebiyat Profesörü Doktor Saim Sakaoğlu ile konuştum. Kaynağı güvenli, belirtilmiş sitelerden faydalanılabileceği, çünkü unutulmaya yüz tutan kültürümüzün hatırlatılması, ortaya koyulması ve örnek olabilmesi açısından uygun olabileceğini söyledi. Yanı sıra bu çalışmanın genişletilmesi gerektiğini de söyleyerek; kaynaklarıyla birlikte tavsiyelerde de bulundu. Sayın Hocamızın verdiği bilgileri kaynak kısmında belirteceğim. Kıymetli Edebiyat Profesörümüz Doktor Saim Sakaoğlu'na gösterdiği ilgi ve destek için çok teşekkür ediyorum.

Not: Uzun zaman ve emek sonucu yazdığım bu yazıda en azından kayıtlarda Çumra adıyla geçen türkülerini duyurmaktı ve bu konuda bana yapılan son bilgiyi de sizlerle paylaşmaktı. "Bir türkünün bir yöre ait olması için; orada doğmuş değil, çalınıyor, biliniyor olması, canlılığını devam ettirmesi gerekir. Mesela o yörede ki baranalarda çalınmış mı, o bölgeye has tarza sahip mi gibi sorulara da cevap vermesi gerekiyor."

ÇUMRA TÜRKÜLERİ LİSTESİ

1- EĞDİM KİRAZ DALINI- Çumra/ Karkın Repertuar No: 2801. (Müzik listelerinde aynı adla ulaşılabilir.)

2- YÜKSEK HANAYLARDA BADILCAN SOYAR- Çumra/ Karkın Repertuar No: 2835 (Müzik listelerinde aynı adla ulaşılabilir.)

3- ŞU BURSANIN KESTANESİ/2- Çumra/ Algaran (Yenisu) Repertuar No: 2966 ('Şu Bursa'nın Kestanesi 1' adıyla ortak sözlerle, Bilecik Yöresine ait olarak müzik listelerinde ulaşılabilir. O yöreye ait nota kaydına ulaşamadı.)

4- KUYU DİBİ DİKMELİ- Çumra/ Algaran Repertuar No: 4475 (Müzik listelerinde bulunamadı.)

5- ODAM SIVA TUTMALI- Çumra/ Algaran Repertuar No: 4476 ('Odam Kireç Tutmuyor' adıyla ortak sözlerle farklı yörelerin ismi geçen kayıtlarına ulaşılmıştır.)

6- ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ- Çumra Repertuar No: 4477 (Müzik listelerinde bulunamadı)

7- BEN SANA DEMEDİM Mİ? - Çumra/ Karkın Repertuar No: 4478 (Müzik listelerinde bulunamadı.)

8- ŞARAP İÇTİM DESTİDEN- 4480 Çumra/ Karkın (Müzik listelerinde bulunamadı)
ÇUMRA TÜRKÜLERİ KAYIT BİLGİLERİ, SÖZ, NOTA VE DERLEME FİŞLERİ

1- EĞDİM KİRAZ DALINI
Repertuar No: 2801
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Çumra/Karkın
Kaynak Kişi: VELİ CİVELEK ALİ KONUKAY
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVATUARI
Notaya Alan: İSMET AKYOL
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: ÇARGAH + BAYATİ ŞİRAZ
Konusu – Türü: Aşk Sevda
Karar Sesi: Do
Bitiş Sesi: Do Usul 4/4
En Pes Ses: La
En Tiz Ses: Si
Ses Genişliği: 9 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

EĞDİM KİRAZ DALINI (edalım yürü dalgalım yürü süremelim yürü)

SEVDİM BEYAZ GELİNİ (aman aman amanın sevdim beyaz gelini)

GELİN ÖMRÜN ÇOĞOLSUN (edalım yürü dalgalım yürü süremelim yürü)

BİLDİN BEKÂR HALİNİ (aman aman amanın sevdim beyaz gelini)

KAVAKDA BEL OLMAZ (edalım yürü dal-

galım yürü şürelim yürü)

HER EVDE GÜZEL OLMAZ (aman aman
amanın sevdim beyaz gelini)

HER EVDE GÜZEL OLSA (edalım yürü
dalgalım yürü şürelim yürü)

DERDİME İLAÇ OLMAZ (aman aman
amanın sevdim beyaz gelini)

NOT: Ali Konukay'dan derlenen 2801
repertuar numaralı "EGDİM KIRAZ DALINI"
ve Veli Civelek'ten derlenen 4478 repertuar
numaralı "BEN SANA DEMEDİM Mİ" isimli
türkülerin derleme fişlerinde; her iki türküde
de hem 1321 doğumlu "Veli Civelek" hem de
1326 doğumlu "Ali Konukay" isimleri kaynak
kişi olarak birlikte görünmektedirler. Kayıtlar
bu şekilde düzeltilmiştir.

EGDİM KIRAZ DALINI
(BEN SANA DEMEDİM Mİ)
ŞEHİNE - 13

EGDİM KIRAZ DALINI
SEVİM BEYAZ GELİNİ
GELİM AMANIN ÇÖĞÜSÜN
BİLDİN BEYAZ HALİMİ

1. -
EGDİM KIRAZ DALINI (EDALIM YÜRÜ DALGALIM YÜRÜ ŞÜRELİM YÜRÜ)
SEVİM BEYAZ GELİNİ (AMAN, AMAN, AMANIN, SEVİM BEYAZ GELİNİ)
GELİM AMANIN ÇÖĞÜSÜN (EDALIM YÜRÜ DALGALIM YÜRÜ ŞÜRELİM YÜRÜ)
BİLDİN BEYAZ HALİMİ (AMAN, AMAN, AMANIN, SEVİM BEYAZ GELİNİ)

2. -
KAYAKDA BEL OLMAZ (EDALIM YÜRÜ DALGALIM YÜRÜ ŞÜRELİM YÜRÜ)
HER EVDE GÜZEL OLMAZ (AMAN, AMAN, AMANIN, SEVİM BEYAZ GELİNİ)
HER EVDE GÜZEL OLSA (EDALIM YÜRÜ DALGALIM YÜRÜ ŞÜRELİM YÜRÜ)
DERDİME İLAÇ OLMAZ (AMAN, AMAN, AMANIN, SEVİM BEYAZ GELİNİ)

T. C.
MAARİF VEKİLLİĞİ
Ankara Konservatuarı

Sayı: **108**

DERLEME FİŞİ

Şiir yazarı: **Ali Konukay** 1326

Mesteci: **Rasul**

Memleketi: vilayeti **Konya** kazası **Çumra** köyü **Karlıhan**

Kiinden, ne zaman, nerede öğrendiği:

Şiir yazarı ve şiiir yazarının adı ve yaşı: **Veli Civelek** 1221

Mesteci: **Rasul**

Memleketi: vilayeti **K.** kazası **Çumra** köyü **Karlıhan**

Kiinden, ne zaman, nerede öğrendiği:

Parçanın adı: **"Bağlama"**

Ahşaklı yer ve üslup: **8-11-1924**

Fık numarası: **806**

Fıkınki yeri: **Bj**

Parçanın kimler tarafından ahşaklı:

PARÇANIN METNİ

1. Egdım kiraz dalını sevdim beyaz gelini
Gelim amanın çöğüsün bildin beyaz halimi

2. Kayakda bel olmaz her evde güzel olmaz
Her evde güzel olsa derdime ilaç olmaz

DÜŞÜNCELER

D. Muallimlerin veyahut müellimlerin
Bakmayınca yazıca bu yazıca okuyunca bu yazıca

NOT: Aynı tabiatte fişin altına da devam edilebilir.

2- YÜKSEK HANAYLARDA BADILCAN SOYAR

Repertuar No: 2835
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Çumra/Karkın
Kaynak Kişi: HÜSEYİN KİRTİŞ
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI
Notaya Alan: İSMET AKYOL
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: HİCAZ
Konusu - Türü: Aşk Sevda
Karar Sesi: La
Bitiş Sesi: La
Usul: 9/8
En Pes Ses: Sol
En Tiz Ses: La
Ses Genişliği: 9 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

YÜKSEK HANAYLARDA (da belalım)
BADILCAN SOYAR (ölem yar)
BADILCANIN BOYASI (a dilber) ELLERİN
BOYAR
YAVAŞ SALLAN GAR TOPU (a dilber)
GOMŞULAR DUYAR (ölem yar)

Bağlantı:

AMAN AMAN GAR TOPU BELALIM AY-
RILMAM SENDEN
YÜKSEK AYVANLARDA DA A DİLBER
UTANIYORUM SENDEN

HANAYLAR YAPTIRDIM (da belalım)
BİR UÇTAN BİR UCA(ölem yar)
İÇİNDE YATMADIM DA (a dilber) ÜÇ
GÜN ÜÇ GECE
GURBANLAR KESTİREM (a dilber) SEV-
DİĞİM GECE(ölem ölem yar)

Bağlantı

HANAY : 1- İki veya daha çok katlı ev,
2- Evlerin üst katı

NOT : Nota üzerinde ve repertuar kay-
dında görünmemesine rağmen, Hüseyin
Kırtış'ten derlenen 2835 repertuar numaralı
"YÜKSEK HANAYLARDA BADILCAN SO-
YAR" isimli türkünün derleme fişinde; 1308
doğumlu "Mehmet Yavuz" isimli bir kaynak
kişi daha okunmaktadır.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R N REPERTUAR SIRA No: 2936
İNCELEME TARİHİ : 21.3.1982

DERLEYEN
ANK. DEVL. KONS.
9.7.1940

YÖRESİ
KONYA-ÇUMRA

KİMİN ALINDIĞI
MUSEYİN KIRKIS

NOTA YA ALAN
YILMAZ İPEK
19.4.1985

**YÜKSEK HANAYLARDA DA
BELALIM BADIĞAN SOYAR**

SÜRESİ : 1.14

ŞİR SEK İNA NA Y İA R GA DA BE DA LIM
Bİ SÖZ R U QI CAN SO VAR O LE HO LE M
VAR İL CA DAN U
BO VA O M DA A DİL BE R İE
N BO VAR CE
PA CI L CA NI N BO YA SI İ M DA A DE BE R
Eİ LE GÖ N BO VAR CE
VA VAS SAI LI Kİ S
GAR TO PU A DİL BER SO M Şİ VAR DU
Mİ U LE HO LE M VAR

3- ŞU BURSA'NIN
KESTANESİ-2

Repertuar No: 2966
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Çumra/Alkaran
Kaynak Kişi: MEHMET YOZGATLI
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI
Notaya Alan: YILMAZ İPEK
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: RAST
Konusu – Türü: Aşk Sevda
Karar Sesi: Sol
Bitiş Sesi: Sol
Usul: 9/8
En Pes Ses: Fa #
En Tiz Ses: Sol
Ses Genişliği: 9 Ses

YÜKSEK HANAYLARDA DA BELALIM BADIĞAN SOYAR
(Sahife - 2)

A MAN A MA N GAR TO PU BE LI M
SEV DAN Gİ T İYİ YO R BE N DEN
YÜK SEK A Y İA R LAR DA DA A DE BE R
AY RI LA MA N DE N

NOT : Parça Konya tezelineyle
kire edilmiştir.

YÜKSEK HANAYLARDA DA BELALIM BADIĞAN SOYAR (ÖLEM ÜLEM VAR)
BADIĞANIN İNİŞİNE A DİLER ELİBİR İNİŞİN İNİŞİ
VAVAS SALLAN ÇARTORU A DİLER GOMŞULAR ÇINAR (. . .)
Büjeenti: 1. YÜKSEK AYVALIĞARDA DA DİLER İTANİYORUM- SENDEN

2.
HANAYLAR YAPTIYIM DA BELALIM BİR UÇTAN BİR UÇA (ÖLEM ÜLEM VAR)
İÇİNDE YATMADIM DA A DİLER İÇ GÜN ÜÇ GECE
GURBAHLAR KEŞİTİM A DİLER SEĞİNDİM SEÇE (. . .)
Büjeenti: . . .

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

ŞU BURSA'NIN KESTANESİ
OKKALARDA ÇEKİLİR BEŞ TANESİ
ANNESİNİN BİR TANESİ Aman Aman
TARTAR BEŞ PARAYI KURTAR
MERDİVENİN BAŞINDAYIM
ON ÜÇ ON DÖRT YAŞINDAYIM
ON İKİ ON DÖRT YAŞTAN BERİ
BEN O KIZIN PEŞİNDEYİM

T. C. MAARİF VEKİLLİĞİ
Akademi Konservatörleri

109

DERLEME FİŞİ

Söyleyenin adı ve yaşı: *Museyin Kirkis* 1307

Mestleği: *Remzen*

Memleketi: vilayeti *Konya* kazası *Çumra* köyü *Karlın*

Kinden, ne zaman, nerede öğrendiği: *Şişel Hacıcazım ulucelit (1326)*
(45) *İsmail Kızılcas*

Çalışın adı ve yaşı: *Şu Bursa'nın Kestanesi* 1325

Mestleği: *Remzen*

Memleketi: vilayeti *Konya* kazası *Çumra* köyü *Karlın*

Kinden, ne zaman, nerede öğrendiği: . . .

Parçanın adı: *Şu Bursa'nın Kestanesi*

Alındığı yer ve tarih: *Çumra, Çumra*

Fiş numarası: *893*

Pişkeski yeri: *Biz*

Parçanın kimler tarafından alındığı: *Bozo 202*

PARÇANIN METNİ	DÜŞÜNCELER
<i>Yüksek hanaylarda badiğan soyar Badiğanın inişine a diler elibir inişin iniş Vavas sallan çartoru a diler gomşular çınar Aman aman çartoru belalim arıllam senden Büjeenti: 1. Yüksek ayvalığarda da diler itaniyorum- senden</i>	
<i>2. Hanaylar yaptırım da belalim bir uçtan bir uca İçinde yatmadım da a diler iç gün üç gece Gurbahtar keşitim a diler seğindim seçe</i>	

NOT: Usul tezeline fiş sahifada da doğru edilmiştir.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TRN REPERTUAR SIRA No: 2966
İNCELEME TARİHİ : 15.4.1987

DERLEYEN
ANK. Devl. Kons.
9.7.1940

YÖRESİ
KONYA-Çumra

KİMİN ALINDIĞI
MEHMET YOZGATLI

ŞU BURSA'NIN KESTANESİ

NOTA YA ALAN
YILMAZ İPEK
(22.11.1985)

SÜRESİ : (Söz . . .)

SU BUR SA NI N KES TA NE Sİ
SU BUR SA NI N KES TA NE Sİ
OK KA LARDA CE Kİ LİR BEŞ TA NE Sİ
AN NE Sİ Nİ N BİR DA NE Sİ
AN NE Sİ NİN BİR DA NE Sİ

SU BURSA'NIN KESTANESİ
(Sohite - 2)

A MAN A MAN TAR TAR BEŞ PA HA YI KUR TAR
MERDİ VE Nİ - N BA ŞIN DA YIM
MERDİ VE Nİ - N BA ŞIN DA YIM
A MAN ON ÜÇ ÖN DÖRT YA ŞIN DA YIM
O NI KI ON DÖRT YAŞ DAN BE RI
O NI KI ON DÖRT YAŞ DAN ME RI
HAY DI BENDİ Gİ ZİN PE ŞİN DE YİM

4-KUYU DİBİ DİKMELİ

Repertuar No: 4475
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Çumra/Alkaran
Kaynak Kişi: MEHMET YOZGATLI
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI
Notaya Alan: ALTAN DEMİREL
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: SEGÂH
Konusu - Türü: Aşk Sevda
Karar Sesi: Si
Bitiş Sesi: Si
Üstül: 4/4
En Pes Ses: La
En Tiz Ses: La
Ses Genişliği: 8 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

SUYU DİBİ DİKMELİ
(Zöhrem) DİBİNE GÜL EKME Lİ
GÜZEL KAHRİ GÜÇ OLUR
(aman) BİR AZ ZAHMET ETMELİ

Bağlantı:
Merdanesin Hanım Zöhrem Merdane
Bal mi Sürdün Dudağına Gerdane

(Zöhrem) KUYU DİBİ SAZ OLUR
GÜL AÇILIR YAZ OLUR
BEN YARİME GÜL DEMEM
(aman) GÜLÜN ÖMRÜ AZ OLUR

NOT: Nota üzerinde ve repertuar kaydında görünmemesine rağmen, Mehmet Yozgatlı'dan derlenen 4475 repertuar numaralı "KUYU DİBİ DİKMELİ" isimli türkünün derleme fişinde; 1324 doğumlu Recep Erdoğan ve 1332 doğumlu Hasan Kaçmaz isimli iki kaynak kişi daha okunmaktadır.

DERLEYEN
ANKARA DEVLET KONS.
DERLEME TARİHİ
06.01.1940

YÖRESİ
KONYA/Çumra - Alkaran
KİMEN ALINDIĞI
MEHMET YOZGATLI

MOTİVA ALANI
ALTAN DEMİREL

SÜRESİ: ♩ = 96

KUYU DİBİ DİKMELİ

KU YU Dİ Bİ DİK ME Lİ ZOH REM Dİ Bİ NE GÜL LER
KU YU Dİ Bİ DA ZOH LUR ZOH REM GÜ LA ÇI LUR
EK ME Lİ ZOH REM Dİ Bİ NE GÜL LER
YA ZO LUR ZOH REM GÜ LA ÇI LUR
EK ME Lİ GÜ ZEL BEN YA KAH Rİ GÜ ÇÜ LUR
YA ZO LUR BEN YA Rİ ME GÜL DE LUR Mİ
A MAN Bİ RAZ ZAH MET ÇEK ME Lİ
A MAN GÜ LÜN ÖM RÜ A ZO LUR
A MAN Bİ RAZ ZAH MET ÇEK ME Lİ
A MAN GÜ LÜN ÖM RÜ A ZO LUR
MER DA NE BİN HA NAM ZOH REM MER DA NE
MER DA NE BİN HA NAM ZOH REM MER DA NE
BAL MI SÜR DÜN DÜ DA ÇI NA GER ÇI DA NE
BAL MI SÜR DÜN DÜ DA ÇI NA GER ÇI DA NE

(Zöhrem) KUYU DİBİ DİKMELİ
(Zöhrem) DİBİNE GÜLLER EKME Lİ
(Aman) GÜZEL KAHRİ GÜÇ OLUR
(Aman) BİR AZ ZAHMET ETMELİ

(Zöhrem) KUYU DİBİ SAZ OLUR
(Zöhrem) GÜL AÇILIR YAZ OLUR
(Aman) BEN YARİME GÜL DEMEM
(Aman) GÜLÜN ÖMRÜ AZ OLUR

Bağlantı:
MERDANESİN HANIM ZÖHREM MERDANE
BAL MI SÜRDÜN DUDAĞINA GERDANE

Bağlantı:
MERDANESİN HANIM ZÖHREM MERDANE
BAL MI SÜRDÜN DUDAĞINA GERDANE

NOT: Bağlantı kısmı saz olarak alınabilir.

T. C.
MAARİF VEKİLLİĞİ
Ankara Konservatuvarı

123
Fotoğraf

DERLEME FİŞİ

Söyleyenin adı ve yaşı: *Mehmet Yozgatlı - 1325*
Mesleği: *Randacı*
Milleti: *Konya kazası Çumra köyü Alkaran*
Kimden, ne zaman, nerede öğrendiği: _____

Saz
Çalınan adı ve yaşı: *Recep Erdoğan - 1324*
Mesleği: *Sazgâr - Hasan Kaçmaz - 1332*
Milleti: *Konya kazası Çumra köyü Alkaran*
Kimden, ne zaman, nerede öğrendiği: _____

Parçanın adı: *Zöhrem*
Alındığı yer ve tarih: *9-7-1940 Çumra*
Fikrî numarası: *52 872*
Fikrîki yeri: *B:4*

Parçanın kimler tarafından alındığı: _____

PARÇANIN METNİ	DÜŞÜNCELER
<i>Kuyu dibini dikmeli Zöhrem dibine gülle ekmeli. Güzel kağıdı göçer olur qahri Biri az zahmet çekmeli Merdanesin hanım Zöhrem merdane Bal mi sürdün dudağına gerdane Kuyu dibini saz olur Zöhrem gül açılır yaz olur Ben yarime gül demem Zöhrem gülün ömrü az olur.</i>	

NOT: Uzun taktirde fişin arkasına da devam edilebilir.

5- ODAM SIVA TUTMUYOR

Repertuar No: 4476

Yöresi- İli: KONYA

İlçesi- Köyü: Çumra/Alkaran

Kaynak Kişi: MEHMET YOZGATLI

Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI

Notaya Alan: ALTAN DEMİREL

İcra Eden: Bilinmiyor

Makamsal Dizi: HÜSEYİNİ

Konusu – Türü: Aşk Sevda

Karar Sesi: La

Bitiş Sesi: La

Usül: 4/4

En Pes Ses: La

En Tiz Ses: La

Ses Genişliği: 8 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

ODAM SIVA TUTMUYOR
BİRAZ KUM KATMAYINCA
SEVDA BAŞTAN GİTMİYOR
SARILIP YATMAYINCA

Bağlantı:

OĞLAN DÖNE DÖNE GIZ DÖNE DÖNE
GELİN Mİ OLDUN YİNE
GELİN OLDUĞUN GECE
OYNARIM DÖNE DÖNE

ODAM KİREÇTİR BENİM
YÜZÜM GÜLEÇTİR BENİM
SARILALIM YATALIM

6-ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ

Repertuar No: 4477

Yöresi- İli: KONYA

İlçesi- Köyü: Çumra

Kaynak Kişi: MUSTAFA HÜSEYİN

Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI

Notaya Alan: ALTAN DEMİREL

İcra Eden: Bilinmiyor

Makamsal Dizi: GÜLİZAR

Konusu – Türü: Sitem

Karar Sesi: La

Bitiş Sesi: La

Usül: 4/4

En Pes Ses: Sol

En Tiz Ses: Do

Ses Genişliği: 11 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ
MEVLAM KURTAR YA AL BENİM CANIMI
NİCE GYIDIN BANA TANRI ZALİMİ
MEVLAM KURTAR YA AL BENİM CANIMI

BİR KAZADIR HAKTAN GELDİ BAŞIMA
GIYDI GÖZLERİME GAN İLE DOLDU
YAR İLE HASRETLİK MAHŞERE KALDI
MEVLAM KURTAR YA
AL BENİM CANIMI

T R T MÜZİK Dairesi Yayınları
T H H REPERTUAR NO: 4476
İNCELEME TARİHİ: 10.06.2004

YÖRESİ
KONYA / Çumra-Alkaran Köyü

KAYNAK KİŞİSİ
MEHMET YOZGATLI

DERLEYEN
ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

ODAM SIVA TUTMUYOR

SÜRESİ: ♩ = 96

1-
ODAM SIVA TUTMUYOR
BİRAZ KUM KATMAYINCA
SEVDA BAŞTAN GİTMİYOR
SARILIP YATMAYINCA

2-
ODAM KİREÇTİR BENİM
YÜZÜM GÜLEÇTİR BENİM
SARILALIM YATALIM

Bağlantı:
OĞLAN DÖNE DÖNE GIZ DÖNE DÖNE
GELİN Mİ OLDUN YİNE
GELİN OLDUĞUN GECE
OYNARIM DÖNE DÖNE

Bağlantı:
ODAM KİREÇTİR BENİM
YÜZÜM GÜLEÇTİR BENİM
SARILALIM YATALIM

T R T MÜZİK Dairesi Yayınları
T H H REPERTUAR NO: 4477
İNCELEME TARİHİ: 10.06.2004

YÖRESİ
KONYA / Çumra

KAYNAK KİŞİSİ
MUSTAFA HÜSEYİN

DERLEYEN
ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ

SÜRESİ: ♩ = 96

A CEP Kİ ME ARZ EYLESEM
HA LI MI MEVLAM KURTAR YA AL BE NİM
CA NI MI Nİ CE GYI DİN BA NA TAN RI
ZA LI MI MEVLAM KURTAR YA AL
BE NİM CA NI MI (BAZ - - - - -)

- 2 -

ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ

- 1 -
ACEP KİME ARZ EYLESEM HALİMİ
MEVLAM KURTAR YA AL BE NEM CA Nİ
MEV LAM KURTAR YA AL BE NEM CA Nİ

- 2 -
BİR KA ZA DİR HAK TAN GEL Dİ BA
SI MA GİY Dİ GÖZ LE Rİ ME GA Nİ
LE DOL DU YA Rİ LE HAS RET LİK
MAH ŞE RE KİL Dİ MEV LAM KUR TAR
YA AL BE NEM CA Nİ Mİ

7-BEN SANA DEMEDİM Mİ?

Repertuar No: 4478
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Çumra/Karkın
Kaynak Kişi: VELİ ÇİVELEK- ALİ KONUKAY
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI
Notaya Alan: ALTAN DEMİREL
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: HİCAZKÂR
Konusu – Türü: Aşk Sevda
Karar Sesi: Sol
Bitiş Sesi: Sol
Usül: 4/4
En Pes Ses: Sol
En Tiz Ses: Re
Ses Genişliği: 12 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

(ah) BEN SANA DEMEDİM Mİ
ÇIKMA DA DUVARA (yar yar aman)
GİYİNMİŞ KUŞANMIŞ (a yarım)
DÖNMÜŞ ADAMA

Bağlantı:
TAVUKLARI TAKKALI
GELİNLERİ OKKALI
O DA GÜZEL NİZAMLAR

(ah) EVLERİNİN ÖNÜNDE
TAŞ BEN OLAYDIM (yar yar aman)
ELA GÖZ ÜSTÜNE (a yarım)
GAŞ BEN OLAYDIM

NOT: Ali Konukay'dan derlenen 2801 re-
pertuar numaralı "EĞDİM KİRAZ DALINI"
ve Veli Civelek'ten derlenen 4478 repertuar
numaralı "BEN SANA DEMEDİM Mİ" isimli
türkülerin derleme fişlerinde; her iki türküde
de hem 1321 doğumlu "Veli Civelek" hem de
1326 doğumlu "Ali Konukay" isimleri kaynak
kişi olarak birlikte görünmektedirler. Kayıtlar
bu şekilde düzeltilmiştir.

- 2 -

BEN SANA DEMEDİM Mİ

YÖRESİ: KONYA / Çumra - Karkın
KİMLİK ALANI: VELİ ÇİVELEK
SÖZESİ: 4 = 108
NOTAYA ALAN: ALTAN DEMİREL

GELEBEN ANKARA DEVLET KONS.
DEĞERLEME TARİHİ: 04.07.1948

AH
AH

BEN DA RI YA CE ME DÖN MÜŞ ADAMA
EV LE Rİ NE NİN Ö TİM HÜH DE

ÇIK MA DA DU VA RA YAR YA RA MAN
TAŞ BE HO LAY DİM YA RA MAN

ÇIK MA BE DA DU VA RA YAR YA RA MAN
TAŞ BE HO LAY DİM YA RA MAN

Gİ YİN MİŞ KUŞANMIŞ (a yarım)
ELA GÖZ ÜSTÜNE (a yarım)
GAŞ BEN OLAYDIM

- 2 -

BEN SANA DEMEDİM Mİ

YÖRESİ: KONYA / Çumra - Karkın
KİMLİK ALANI: VELİ ÇİVELEK
SÖZESİ: 4 = 108
NOTAYA ALAN: ALTAN DEMİREL

GELEBEN ANKARA DEVLET KONS.
DEĞERLEME TARİHİ: 04.07.1948

DÖN MÜŞ ADAMA
GAŞ BE HO LAY DİM YA RA MAN

TA VUK LAR TAK KA LI GE LİN LE Rİ OK KA LI
YA VUK LAR TAK KA LI GE LİN LE Rİ OK KA LI

O DA GÜZEL NİZAMLAR
O DA GÜZEL NİZAMLAR

- 1 -
AH BEN SANA DEMEDİM Mİ
ÇIKMA DA DUVARA (yar yar aman)
GİYİNMİŞ KUŞANMIŞ (a yarım)
DÖNMÜŞ ADAMA

- 2 -
AH EVLERİNİN ÖNÜNDE
GAŞ BEN OLAYDIM (yar yar aman)
ELA GÖZ ÜSTÜNE (a yarım)
GAŞ BEN OLAYDIM

Bağlantı:
TAVUKLARI TAKKALI
GELİNLERİ OKKALI
O DA GÜZEL NİZAMLAR

8-ŞARAP İÇTİM DESDİDEN

Repertuar No: 4480
Yöresi- İli: KONYA
İlçesi- Köyü: Garkın
Kaynak Kişi: İBRAHİM KARA
Derleyen: ANKARA DEVLET KONSERVA-
TUARI
Notaya Alan: ALTAN DEMİREL
İcra Eden: Bilinmiyor
Makamsal Dizi: GÜLİZAR
Konusu – Türü: Aşk Sevda

Karar Sesi: La
Bitiş Sesi: Do
Usül: 4/4+3/4
En Pes Ses: Sol
En Tiz Ses: Si b
Ses Genişliği: 10 Ses

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ

ŞARAP İÇTİM DESTİDEN
KİM İMİŞ BANA KASTEDEN
AHRETİ MAHMUR OLSUN
O YARI DE BİZİ DOST İDEN

DOLAMA DA GİYER KISARAK
MESTİN BURNUNA BASARAK
IRAKIMIZ ÇOK AMMA
ŞARABIMIZ KISARAK

T. F. İ. M. ENİ DARIŞI YINILARI
T. F. İ. M. REPERTUAR NO: 486
İNCELEME TARİHİ: 08. 06. 2004

YERİNE
KONYA Çiğir

İNCELEME TARİHİ
08. 07. 1963

İNCELEME YERİ
İBRAHİM KARİ

ŞARAP İÇTİM DESTİDEN

İNCELEME YERİ
ALİNYA GEMEL

SÜRESİ: 10 S

- 2 -

ŞARAP İÇTİM DESTİDEN

- 3 -

ŞARAP İÇTİM DESTİDEN

- 4 -

ŞARAP İÇTİM DESTİDEN

- 1 -
ŞARAP İÇTİM DESTİDEN
KİM İMİŞ BANA KASTEDEN
AHRETİ MAHMUR OLSUN
O YARI DE BİZİ DOST İDEN

- 2 -
DOLAMA DA GİYER KISARAK
MESTİN BURNUNA BASARAK
IRAKIMIZ ÇOK AMMA
ŞARABIMIZ KISARAK

NOT: Türkçe Orta Anadolulu tenyritye çalınacaktır.

Prof. Dr. SAİM SAKAOĞLU'NUN TAVSİLELERİ VE GÖRÜLMESİNİ ARZU ETTİĞİ KAYNAKLAR:

1- Selçuk Üniversitesi'nin ilgili bölümünde Çumra ve köyleri ile ilgili yapılmış öğrenci tezleri araştırılmalıdır. Bu tezlerle ilgili listeler internette bulunabilir.

2- Prof. Dr. Ali Osman Öztürk Bey'in 'TÜRKÜYÜ OKUMAK- TÜRKÜ YAZILARI-2'

kitabına kolaylıkla ulaşılabilir ve faydalanabilir.

3- Doç. Dr. Ali Osman Öztürk, "1902-1904'te Konya'da Derlenen Türk Halk Türküleri Münasebetiyle Konya Türkü Folkloru Üzerine, " Milli Mücadeleden Günümüze Konya" (1965-1965) Cilt I, 325-346. Bu Kültür Müdürlüğü yayınından faydalanılarak ayrıca yazının sonundaki incelemeye de eğilmek gerekir. Bu yazının sonundaki bibliyografyayı da göz önünde bulundurmamak gerekir.

4- Konya Ticaret Odası'nın yıllık yayınlarından birinde; Sayın Öztürk'ün bu konuda başka yazıları da olabilir, araştırılmalı.

4- Konyalılar tarafından İstanbul'da iki ayrı dergi yayımlandı. Bu dergilerde Konya ile ilgili çok yazı yer aldı. Çumra ile de ilgili yazıların olması düşünülebilir. Bu dergiler:

a. Folklor Postası (15 Ekim 1944/ Ekim-Aralık 46, 19 sayı)

b. Türk Folklor Araştırmaları (Ağustos 1949-Ocak 1980, 266 sayı)

5- 1969 yılında Kültür Bakanlığı'nın İstanbul'da yayımladığı bir bibliyografya var: Veysel Arseven (hz.), Açıklamalı Türk Halk Müziği Kitap ve Makaleler var. Faydalanılmalı.

6- Yakın zamana kadar Çumra'ya, şu an Akören İlçesine bağlı ALAN köyü türkülerini de Çumra türküsü olarak almayı düşünebilirsiniz.

7- Alan türkülerini değerlendirecek olursa; bu köyden yetişen bir hukuk insanı olan Veli Varol'un (Köyüne olan sevgisi yüzünden daha sonra ALAN soyadını almıştır.) köyü ile ilgili çalışmaları vardı. Türkülere de yer vermiş olabilir. 4b'deki dergiye bakılabilir.

8- Ulus Müzik'in illere göre hazırladığı birer CD vardı. Konya Türkülerinin içinde Çumra Türkülerinin de olabileceği bu CD ye ulaşılabilir.

9- Birkaç yıl önce illerimizle ilgili bir kalın bibliyografya kitabı yayımlandı. Konya

için geniş bir yer ayrılmıştı. O kitap da bulunup araştırılmalıdır.

10- Avrupa'da yayımlanan bazı kitaplar daha var. Bunlardan biri, Finlandiyalı bilgin Martti Räsänen Konya ile ilgili masallara ve âşıklara yer verdi. Bu kitapta Göçümlü Âşık Mehmet'ten de örnekler var. Türkische Sprachproben aus Mittel-Anatolien IV: Konja Vil. 1942.

11- Geçmişte Çumra köylerinde oturak âlemleri yapılırdı. Hayatta olanlar varsa ulaşılabilir. Bu âlemleri yapan kişilerin yakalanıp hapse atılması ile ilgili Martti Räsänen (bk. 10. Madde) kitabında bahsetmektedir.

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu"

Kaynak ve kapsamı: <https://www.repertukul.com/Kaynakca> (REPERTÜKÜL Repertuvar Türküleri Külliyyatı / TÜRKÜPEDİA Türkü Ansiklopedisi)

Örnek Kaynak: <https://www.repertukul.com/Yoreler-KONYA>

<https://www.repertukul.com/EGDIM-KIRAZ-DALINI-2801>

<https://www.repertukul.com/YUKSEK-HANAYLARDA-BADILCAN-SOYAR-2835>

<https://www.repertukul.com/SU-BURSA-NIN-KESTANESI-2966>

<https://www.repertukul.com/KUYU-DIBI-DIKMELI-4475>

<https://www.repertukul.com/ODAM-SIVA-TUTMUYOR-4476>

<https://www.repertukul.com/ACEP-KIME-ARZ-EYLESEM-HALIMI-4477>

<https://www.repertukul.com/BEN-SANA-DEMEDIM-MI-4478>

<https://www.repertukul.com/SARAP-ICTIM-DESDIDEN-4480>

Karşılaştırılan Siteler: <https://turkusitesi.web.tr/cumra>

<https://turkuler.com> sözler/nota/

<https://turkudostlari.net>

Yazılı Kaynak Örneği: <https://books.google.com.tr/books> sitesinden "Türküyü Okumak Türkü yazıları II prof.Dr. Ali Osman Öztürk

ANNEM

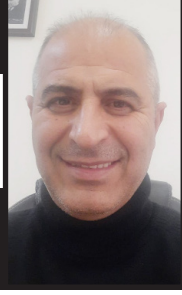
Sonbahar ayının sonların da beklide soğuk bir gün de Topal Kalaycı namıyla tanınan Ali Aydın ve Fatma Aydın çiftinin ikinci kızı olarak dünyaya gözlerini açtı. Anacığının adını Lütfiye koydular. Peşi sıra 5 kız kardeşi ve 6 tane de çeşitli sebeplerle vefat eden oğlan kardeşi oldu, anacığının...

Ablası Şefika'yı 16 yaşında evlendirdiler. Dolayısıyla evin bütün yükü anama kalmıştı. Öyle ki Ali dedem anacığımı okula bile göndermemişti..okuma yazması da yoktu anacığının. 2021 yılı Ocak ayının 18'inde annemi Antalya Araştırma hastanesinde dizinde ki platinin kırılması sonucu ameliyat ettirdim. Hastane de kendisi ile bol bol sohbet etme fırsatım oldu. Bu dünya da hiç yüzüm gülmedi dedi. Kızgındı dedeme onu okutmadığı için!! Hatta KURAN'ı mı bile bana öğretti dedi. Koş Lütfiye filan komşunun ekmeği yapılacak, koş Lütfiye babanın kalayına körtük çekilecek, yemek yapılacak, bulaşık yıkanacak, tezek yapılacak, ahır temizlenecek hep koşturdu Lütfiye... Ta ki..... 1967 yılın Sonbaharına kadar...

Yine bir soğuk sonbahar günün de evlendirdiler onun görücü usulü ile ne aşkı bildi, İlçeden köye gelin gitti. Babam zor biriydi... Babasının dediği gibi gelinliğiyle gitmişti. Gelirse de kefeniyle gelecekti. Öyle de oldu zaten İlk ben merhaba demişim dünyaya.

Benden sonra iki kız kardeşim oldu. İlk babamın görev yeri Ankara peşi sıra Merzifon-Elazığ-Maden-Adana-Pozantı en son Sakarya ve 1992 yılında emeklilik... Ardından Konya ve Alanya ya yerleştiler 1997 yılında

Her gittiği yerde sevildi annem girişkendi, yardımseverdi, yorulmak nedir bilmezdi. Temizdi, titizdi. Anadolu kadınıydı vefakârı, cefakârı. Kendisine zahmet veren eşini bile "Kır saçlım ilk aşkı" diye severdi. Sabır taşıydı. Hiç kötülük olsun istemezdi. 3 evladını da çok severdi ayırmazdı. Hepimiz evlendik gittik hiç elini üzerimizden çekmedi. İlk gün doğurduğu gibi severdi bizi. 50'li yaşlarda bile çocuklaştırdım yanında. Öperdim yanaklarını durmadan üffff! Ertan gıcık(!) diyene kadar bezdirirdim. Tabii bu onun hoşuna giderdi bakmayın siz onun öyle dediğine... Ben bunları yaparken 2 torunum vardı... Bende

ERTAN
GÖKÜŞ

dedeydim amma tatlı bir ananında oğlanıydım... Yani rolden role giriyoruz anlayacağınız...

Damatların yanında kayınpeder, torunların dedesi, kızlarının babası, hanımın aşkıydım amma Lütfiye'nin biricik oğlanıydım. Sen bu oğluna çok yüz veriyorsun diye takılanlara ne yapayım bir tane derdiiii. Mayıs ayının sonlarına doğru biraz rahatsızlandı. Doktor'a götürdük Bel fitiği teşhisi koydular...

Haziran ayının başında aniden rahatsızlandı. Onu Gazipaşa'ya getirdim. Sırtı çok ağrıyordu. Bir gün hanım daireden beni çağırdı. Annem nefes almakta zorlanıyordu. Dedi ki! Ertan bu başka bir dert bence dün annemi banyo ettirirken göğsünün üstünde bir kitle gördüm gel acile gidelim dedi. Ambulansı çağırdık. Önce Gazipaşa Devlet Hastanesine, oradan da Alanya Araştırma Hastanesine sevk ettiler anamı. Araştırma hastanesinin acilinde annemi muayene eden doktora -Annemin göğsünde bir kitle var doktor bey dedim. Annemin göğsündeki kitleye bakan doktor onu röntgene gönderdi.2 saatlik sıkıntılı bekleyiştin sonra doktor bana beyefendi Anneniz 4.evre göğüs kanseri biz kendisini servise alacağız. Tam teşhisi uzmanlar size söyler dedi. Hemen Hollanda da bulunan kardeşlerime durumu anlattım. Onlarda Alanya ya geldiler. Üzüntülü bir süreç başlamıştı. Annem biraz serum ve verilen ağır kesicilerle iyileşir gibi oldu. Umut fakirin yitik ekmeği ya! Güzel bir haber bekliyoruz Allahtan ümit kesilmez diyoruz ha bire birbirimizi teselli ediyoruz. Bu arada Anacığım bize üzülmeysin benim bir şeyim yok diye bizi teskin ederken çaktırmadan vasiyetlerini sıralıyor. Odada tek başımıza iken kendisinin Köye gömülmesinden tutunda... İki kardeşime sahip çıkmamı onları sürekli arayıp sormamı benden istiyor. Ben kâh dinliyorum kâh sözünü kesmeye çalışıyorum. Anlıyorum ki yaklaşan hazin sonu kabullenmek istemiyorum. En son gördü-

ğümde konuşamıyordu ama bana sağ elinin üç parmağını birleştirip öbürü ile de tuttu. Ben bu satırları yazarken içim ürperiyor... Evet! mesaj açık üçünüz bir arada olun. 17 Haziran Cuma günü Hastanede görüş var. Serap Bacım abi annemin yanına ben gireyim sen Pazartesi günü görürsün tamam mı dedi.

Olur abim dedim. Kardeşim 2 saat sonra sevinçle geldi. Abi annem çok iyi benimle 1 saat sohbet etti. Abin nerde diye sordu Ben de Pazartesi yanına gelecek dedim ona söyleyeceklerim vardı demiş Bana söyle dediğinde yok ona söyleyeceğim demiş belli ki bacımı üzmemiş. Neyse o sevinçle biz dışarda sarmaş dolaş ağlıyoruz.

Gelin size bu müjdenize bir yemek söyleyeyim dedim. Çumralı bir Pideci abimizin yerinde yemeklerimizi yedik. Çok mutluyduk. Kardeşlerime ve eşime öyleyse ben Gazipaşa'ya döneyim Dairede işlerim var Pazartesi sabah gelir sizi alırım. Hastaneye beraber gideriz dedim.

Ben Gazipaşa'ya vardım. Cumartesi Pazartesi'ye bağlayan gece sıkıntı ile uyandım. Bir daha uyuyamadım. Sabah 9.35 civarında cep telefonum çaldı. Baktım! 242 alan kodlu bir telefon içime bir acı çöktü. Açtım...

-Siz Lütfiye Teyzenin neyi oluyorsunuz.

-Oğluyum

-Biz Lütfiye teyzemizi çok sevmiştik ama saat 9.00 civarlarında onu kaybettik. Başınız sağ olsun. İşlemler için sizi bekliyoruz... Dünyam kararı. Kulaklarım uçuldu evde tek başıma ne kadar ağladım bilmiyorum. He-

men kardeşimi aradım akrabaları haberdar ettim arabaya atlayıp anacığımıza son vazifemi yapmak üzere Alanya'ya doğru yola çıktım...

Kanser illeti bir ayda anamı benden 1 ay gibi kısa bir zamanda aldı... Vasiyeti üzerine kendisini gelinliğiyle gittiği köyde kefeniyle uğurladık. Cefakâr, vefakâr, sevgi dolu Anadolu kadını... Ben onlara sessiz isyan diyorum. Kardeşlerimi ve beni öksüz bıraktı...

Ardından ise ansızın mırıldandığım şu dizeler kaldı...

SEN GİTTİN OĞLAN BİTTİ

Hani! Hani! Beni soranlara
Benim oğlan diyordun ya
Beni çocuk gibi severdin ya hep
Sen gittin oğlan bitti

Omurgam ağırlaştı, yüzüm sarardı.
Gönlümde hüznün eseri kaldı
Bağurdım, çağurdım duyan olmadı.
Sen gittin oğlan bitti

Telefonda dertleşir hep söyleşirdik.
Baldın, şekerden, tatlıydın ve kaymaktın.
Limanım, sığınağım, Lütfiye anamdın
Sen gittin oğlan bitti.

Evet! anacığım bu dünya da yüzün çok gülmedi dilerim Yüce yaradan seni cennetinde mutlu eder. Çünkü sen başa taç edilecek yüce bir insansın ve eminim ki cennette olacaksın orada buluşmak dileğiyle hürmetle ellerinden öpüyorum.

OĞLUN ERTAN

SEVDAM

Kanatlarının altında saklanan sevdam!
Yetmedi mi daha bu fedakârlık?
Hortumlar üfleyip duran kendi kendimle kav-
gam;
İkimize birden vurmuş gör cefakârlık.

Uzaklara götürmek için, uzakları getiren sev-
dam!
Yanı başımda ama en uzağımdayım.
Anlamasam da bu karmaşada en gerçeğini
bulmuş kavram,
Neden kendimden kaçmış, kendi kucağımda-
yım?

Yalan kalbe gerçeğini anlatamamış sevdam,
Gözlerimden akmakta bak sesinin yaraları.
Tutsaklığı hürlükte, hürlüğü tutsaklıkta sev-
dam,
Bu çelişkiden açıldı aklım ve kalbimin araları.

Mümkünse beni gitmeden terk et sevdam,
Beni sarmandan yoruldum, seni sarıp dinlene-
yim.

FATMA
BARDAKÇI

Uçurumun dibindeyken dağın başında sev-
dam,
Kendinden geç ki artık kendime geleyim.

Yere yığılmış merdivende dolaşma sevdam,
Kaldır başını ki uyandır, kanatlandır basamak-
ları.
Yüksel! Yükseldikçe yükseğe yakış sevdam,
Yüce ol, yüceyi sev, çığneme artık kalbimin
haklarını.

Yüceldikçe yüceler tutsun elinden sevdam,
Hakkını bul artık, sil üstünden fakları.
Bir yalancı düş altında ezildiğin yetti sevdam,
En doğru gerçek üstünde unut yasakları.

YÖRÜK GÜZELİ

ANUŞ GÖKÇE

Serinde sevdası dağları gezer
Sümmeli gözler endamı süzer
Kırpığı aşkın bağırmı ezer
Nazlı nazlı yürür Yörük güzeli

Gamzesinde çok aşıklar eyleşir
Sinesinde ne gönüller yerleşir
Keman kaşı gözleriyle birleşir
Baka baka gider Yörük güzeli

Önünde keçisi, başında bürgüsü
Edepli, saygılı, belli görgüsü
Otuz iki belikti saçın örgüsü
Çöze çöze gezer Yörük güzeli

Anuş der ki güzeller güleç olur
Nazını çekerim diyen bir hoş olur
Yüzünü görmeden sarhoş olur
Üze üze gider Yörük güzeli.

[https://www.konyayenigun.com/
yoruk-guzeli-makale,12000.html](https://www.konyayenigun.com/yoruk-guzeli-makale,12000.html)

SENDROM

MUSTAFA ARICI

Haz mükemmel
Sokaklar et balık kokmasa
Kaldırımlar yontulur aynada
Hız mükemmel
Haremde bin soylu yosma
Soylu soyunda gerek
Halk için günahsa günah
Dikenli kaktüs ah

Pembe bir yankı
Kantar ya
Ağzı kan dolu deve
İçtikçe içer susuzluğu yerine
Damarları çekilmiş gibi çölmü

Yalnızlık en üst rütbedir ya
Çağlık çağlığa ölüm
Acı son ki gelin görün
Daha birinci bölüm
Sendrom Kaliforniya.

SEKSENLİ YILLARIN ÇUMRASI

1 980 yılının Haziran ayında yirmili yaşlarda genç bir Kur'an kursu hocası olarak geldim Çumra'ya. Rahmetli babamdan İskele diye duyardım, içerisindeki tren istasyonundan dolayı İskele diye bilinirdi kaza Çumra dağ bölgelerinde. Tam kırk bir yıl oldu Çumralı olalı. Kırk bir kere maşallah diyelim, bu bereketli toprağı sevdim, burada doğmadım ama burada doydum.

Doğduğum bu toprağı vatan-ı ikamet yaptım. Evet, benden önce veya benimle birlikte gelen birçok arkadaşım Konya'ya göçtü, emekliliğini Konya'da yaşamayı tercih etti. Ben ise Çumra'da kalmayı, Çumra'da yurt-yuva sahibi olmayı yeğledim. Çünkü Çumra hem köydü hem şehir. Köyün sükûnetini ve temiz havasını, şehrin araba gürültüsünü ve kömür kokan havasını birlikte soluyoruz Çumra'da. Köyün geleneklerini, kadim kültürünü, şehrin sosyal etkinliklerini ve eğitim imkânlarını birlikte yaşıyoruz.

Çumra'nın mahalle yaşamı, Çumra'da komşuluk ilişkileri, sıcak dostluklar büyüdüğüm köyümü aratmıyordu. Selamlaşacak, birbirimize gelip gidecek, soframızı paylaşacak, Ramazan ayında birlikte iftar açacak akrabamdan daha yakın komşularım vardı. Mahallemizde, özelde kendi sokağımızda o komşuluk ilişkilerimizi, o güzel geleneklerimizi halen sürdürüyoruz. Beni Çumra'ya bağlayan da bu...

Ramazanda her yıl üç- beş komşu birbirimizi davet edip birlikte iftar açıyoruz, birbirimizin evlerine iftariye, aşure, sıcak tarhana çorbası gönderiyoruz... Bu güzellikleri büyük şehirde bulamam, göremem diye düşünüyorum.

Duyduğum kadıyla büyük şehirlerde aynı apartmanda yaşayan insanlar birbirlerini yıllarca bilmiyorlar, selamlaşmıyorlar, tanışma ihtiyacı bile duymuyorlar. Özellikle hanımlarımız için Çumra gibi yarı köy, yarı şehir olan yerleşim merkezleri aynı bir güzel. Hanımların sokak başlarında ayaküstü sohbetleri, kocalarını işe gönderdikten sonra birlikte kapı önlerinde, evlerinin avlularında, bahçelerinde oturmaları, birlikte fasulye kırmaları, yardımlaşarak tarhana, turşu, salça

RECEP ÖĞÜTÇÜ

gibi kış hazırlıkları yapmaları beldemizin güzellikleridir. Bu dayanışmayı, bu sıcak dostlukları, bu selamlaşmaları büyük şehirlerde özellikle site hayatında bulamazsın.

Evet, Çumra'da büyükşehirlerini yalnızlığı, soğukluğu ve modern hayat tarzı yoktur. Kimse kendisini yalnız ve çaresiz hissetmez. Cebinde paran olmazsa mahalle bakkalına yazdırıp ekmeğini, şekerini alabilirsin. Fitreleriyle, zekâtlarıyla komşular birbirini görür, gözetir. Düğünlerimiz, cenaze merasimlerimiz daha bir kalabalık, daha bir canlı.

Seksenli yılların Çumra'sının henüz alt yapısı, kanalizasyonu yoktu. Belki asfaltlı sadece iki caddesi vardı. Mahalle yolları ve sokakları soğuk asfaltı belediye başkanımızı Zeki Sayıcı sayesinde doksanlı yıllarda gördü. Ben çarşının tam göbeğinde eski su deposunun hemen yanında buğday tüccarları arasında küçük bir kerpiç evde kiracıydım. Engelliydim ve Kuran kursuma elde tek bastonumla yaya olarak gider gelirdim. Daha sonraki yıllarda üç tekerlekli minarelli motorumla ulaşım sağlamaya başladım. Sadece çarşı içerisinde iki ana caddede toz ve çamur yoktu, kaldırımlar otuz santim yüksek yapılmıştı. Kışın mahalle yolları çamur olurdu, çamurlardan kurtulmak için belediyemiz her kış önünde Lille toprağı ve bayır sererdi. O yüzden yıllar geçtikçe yollar yükseldi, avlu kapıları hep yoldan aşağıda kaldı. Belediyelerde sıcak veya soğuk asfalt dökme imkânı yoktu, kum ve Lille toprağı dökerek insanları çamurdan kurtarabiliyordu.

Çumra adı çamurdan geliyordu, toprağı kış aylarında yapışkan bir çamur halini alıyordu, kış günlerinde paçalarımıza çamur bulaşmadan, ayaklarımızı çamura bölenmeden evimize ulaşmamız mümkün değildi. Seksen yedi yılında Cumhuriyet Mahallesi'nde yaptığım kerpiç evime taşındım, kaç defa motorumla çamurda yolda kaldığımı biliyorum. Bizde önce evler yapılır yol sonra gelirdi.

Yaşadığımız evin sokağına iki yıl sonra Lile bayırı dökülebildi. Doksanlı yılların sonuna kadar kanalizasyonumuz yoktu, evlerin bahçelerine açtığımız bir iki metrelik çukurlarda atık sularımız ve fosfetiğimiz toplanıyordu ve toprak yutuyordu, bu küçük çukurlar hiç dolmuyordu.

Sinek çoktu ama bugünkü kokular yoktu. Belki yeraltı sularımız kirleniyordu ama sulardan hasta olan da yoktu. Evlerimizin bahçelerine sekiz metrelik sivri ve burgulu demirlerle el gücüyle deldiğimiz tulumba kuyularından bahçelerimizi ve ağaçlarımızı suluyorduk, çoğumuz bu sulardan içiyorduk, belediye suyunu ihtiyaç duymuyorduk. Seksenli yıllarda sular yerin bir metre altındaydı, sudan dolayı fosfetik çukurları daha fazla kazılamazdı. Son yıllarda sularımız elli metre kadar derinlere gitti. Doksanlı yılların sonunda kanalizasyon hizmeti geldi, yüksek binalar yapıldı. O kışın sıcak, yazın serin olan güzelim kerpiç evlerimizin çoğu yıkıldı, yerlerine kibritle kutusu gibi üst üste yığılmış soğuk beton binalar geldi.

O eski komşuluklar, o sıcak ilişkiler, o gidip gelmeler, o tarhana ve turşu yaparken dayanışma kültürü giderek kaybolmaya başladı. Hanımlarımız son kalan bahçeli evlerimizde imece usulü yufka ekmeği yapmaya, ev bulguru kaynatmaya, kümeslerinde üç beş tavuk beslemeye devam ediyorlar. Artık yapılması yasaklanan, ayakta kalanların da yıkılmasına ramak kalan kerpiç evler, Çumra'mızın kadim kültürünü bugüne taşıyordu. Kerpiç evler sağlıklı yaşam demektir, "topraktan yaratıldık, toprağa gideceğiz" diye her gün bize fısıldıyordu. Buradan duyuruyorum; mimarlarımız, inşaat mühendislerimiz kerpiç bina yapımını tekrar düşünsünler. Belediye başkanlarımıza da sesleniyorum, Bardakçı mahallemizde göçmenler için devletimiz tarafından otuzlu yıllarda yapılan kerpiç evlerinin birkaç tanesi korumaya alınsın ve müzeleştirilsün.

RECEP ÖĞÜTÇÜ KİMDİR? 1960 yılında Konya'nın Bozkır ilçesinin Armutlu köyünde (bugün mahalle oldu) dünyaya gelen Recep Öğütçü, ilk mektebini köyünde okuduktan sonra, üç yıl boyunca amcası Hacı Kamil Hoca'dan ve köy imamı Hasan Yıldız Hoca'dan Kur'an eğitimi aldı. Dedesinin, babasının ve amcasının da hoca olması, imamlar sülalesi olarak bilinen bir ailede doğup büyümesi

dolayısıyla küçük yaşlarda ilahiyat mesleğine ilgi duymuş, okumak için babasını da zorlayarak Konya İmam- Hatip Lisesine 1974 yılında kayıt yaptırmış, 1981 yılında aynı okuldan derece ile mezun olmuştur. Ortaokul ve lise yıllarında Türkçe ve Edebiyat öğretmenlerinin de teşvikiyle şiire ve edebiyata hep ilgi duyan, Necip Fazıl, Faruk Nafiz, Arif Nihat Asya gibi şairlerin şiirlerini okuyan ve onlar gibi şiir yazmaya özenen Recep Öğütçü, Konya okulları arasında düzenlenen "Ağaç" konulu şiir yarışmasında birincilik ödülünü almış, daha lise son sınıfı geçerken "Çatlayan Dudaklar" isimli şiir kitabını yayınlamış ve basın hayatına adım atmıştır. Ayaklarında ve kollarında küçük yaşlardan itibaren oluşan ve giderek artış gösteren kas erimesi (kas zafiyeti) hastalığı sebebiyle Ege Üniversitesi İşletme Fakültesini yarıda bırakmak zorunda kalan Recep Öğütçü, Diyanette Kuran kursu öğreticisi ve Diyanet Vakfında kitap satışı elmanı olarak on yıl hizmet vermiş, 1996 yılında Diyanetten malulen emekli olmuştur. Emeklilik yıllarında yirmi yıl kadar sahafçılık ve kitap kırtasiye satışıyla meşgul olmuş, bu arada mahalli dergi ve gazetelerde köşe yazıları yazmaya ve radyo programları yapmaya devam etmiştir. Diyanet Vakfının açtığı uluslararası "Münacat Şiirleri" yarışması için yazdığı şiir, ilk yüz şiir arasına girmiş ve Diyanet yayınları arasında çıkan Münacat Şiirleri Antolojisinde yayınlanmıştır. Ulusal bir derginin (Türkiye Gençlik dergisinin) açtığı Medya ve Gençlik konulu makale yarışmasında birincilik alan Recep Öğütçü, nesirde de öne çıktı, yazı sanatından hiç kopmadı. Çatlayan Dudaklar (şiir), Ben Köyümü Özlüyorum (şiir), Baclarım Aclarım (şiir) kitaplarını yayınladı. Evlilik ve Mutluluk (deneme), İmam Hatip Liseleri ve Eğitim Hayatımız (araştırma), Milli Kimliğimiz ve Kültürel Değerlerimiz, Kadınlarımız ve Tesettürümüz" isimli kitapları yayına hazırladı. Evli ve üç oğlan- iki kız evladı bulunan Recep Öğütçü, bir dönem siyasete de atılmış, Çumra Belediye Meclisi üyesi olarak seçilmiştir. 28 yaşına kadar tek bastonla yürüyen, sonraki yıllarında üçtekerli engelli motoruna ve tekerlekli sandalyeye bağımlı olan Recep Öğütçü, ağır engelli bir hoca ve yazar olarak kırk bir yıldır Çumra'da ikamet etmektedir. Bugünlerde Yeni Konya ve Çumra 26 Haziran gazetelerinde haftalık köşe yazıları yazmaya devam etmektedir.